

Wim Bosch, operationeel directeur PTC+: 'Pamperen is verleden tijd'

Voor de continuïteit van het praktijkonderwijs biedt verankering van PTC+ in het kennissysteem de beste basis. Operationeel directeur Wim Bosch legt uit waarom zijn organisatie na eerdere pogingen om aansluiting te vinden bij partners nu eerst maximale aandacht geeft aan de eigen bedrijfsvoering.

"Het nieuwe huis is volledig gebouwd, nu moet ieder er zijn weg vinden", zegt Wim Bosch. Volgens de operationeel directeur van PTC+ werkt zijn organisatie aan een ingrijpend proces van cultuurverandering waardoor de voormalige praktijkschool weer 'gezond' moet worden. Het eigen vermogen van PTC+ is goed en ook de omzet – zo'n 25 miljoen euro per jaar – stemt tot tevredenheid. Maar de bedrijfsvoering moet echt beter. "We hebben te veel vet, de kostenstructuur is te ruim bij deze omzet. Het productieniveau moet omhoog en het kostenbewustzijn moet verbeteren", aldus Bosch.

Dat vraagt niet alleen een gedragsverandering van PTC+-medewerkers maar betekent ook inkrimping. "Dezelfde omzet maken met minder mensen", luidt de boodschap. Vijftig van de 240

ber 2009 over naar Ede." Voor de personeelsinkrimping kan PTC+ gebruik maken van de overgangsregeling die met het ministerie van LNV is afgesproken. "Een goede regeling voor medewerkers die vrijwillig willen vertrekken."

Bakstenen

Van de oorspronkelijke elf praktijkscholen zijn er door fusie al diverse gesloten. Schoondijke was een van de laatste. PTC+ heeft enkele jaren geleden de activiteiten vanuit Emmeloord overgebracht naar Dronten. De gedachte daarbij was dat het bedrijfsleven meer gebruik zou maken van deze locatie. Dat is volgens Bosch niet in voldoende mate gebeurd. Daarom staat het voortbestaan van deze locatie onder druk. Oenkerk, Barneveld, Ede en Horst zijn de overige locaties van PTC+. Is de dek-

sen in bijvoorbeeld varkens- en kippenstallen. En vaak is het gewoon de uniciteit van de voorzieningen die maakt dat leerlingen en curisten naar een van de PTC+-locaties komen. Maar de essentie van het praktijkleren verandert, legt Bosch uit. "Er komen nog steeds groepen leerlingen naar ons voor hun praktijkschoolweken. Echter aan de andere kant zie je dat onze mensen steeds vaker naar de scholen toegaan om op locatie training te geven. En tussen die twee uitersten zijn er vele variaties: allerlei arrangementen die wij met onze klanten bedenken."

De behoefte aan dit soort arrangementen hangt volgens Bosch samen met de veranderde expertise van aoc-docenten. "Kijk bijvoorbeeld naar de geringe instroom van leerlingen varkenshouderij. De kwaliteit van de docenten is verwaterd bij zo'n specialisme. Daarom vragen ze onze mensen. Die beweging zie je ook bij andere specialismen."

Het praktijktrainen wordt daardoor steeds meer als een vak gezien, vervolgt Bosch. "Het gaat daarbij om expertise en leerconcepten en duidelijk minder om de bakstenen. Waar we het uitvoeren, maakt vaak niet uit. Op een school, op een van onze eigen locaties of bij praktijkonderzoeklocatie van de WUR. Voor ons een reden om vanuit het oogpunt van bedrijfsvoering steeds heel secuur te kijken welke voorzieningen we nodig hebben."

Aarzelig

Het is niet de eerste keer dat PTC+ zich gedwongen ziet te reorganiseren. In 2003 kromp de organisatie ook al met

'We hebben te veel vet, de kostenstructuur is te ruim bij deze omzet.'

Het productieniveau moet omhoog en het kostenbewustzijn moet verbeteren'

arbeidsplaatsen worden opgeheven en de locatie Dronten staat onder druk. "We hebben daar behoorlijk wat werk voor de akkerbouwsector, maar de exploitatie van die locatie verloopt niet goed omdat we er minder uithalen dan nodig is voor de investeringen in voorzieningen en personeel. Daarom hevelen we de activiteiten uiterlijk septem-

king over het land daarmee nog wel voldoende gegarandeerd? Is dat niet risicovol? Operationeel directeur Bosch vindt van niet. Voor praktijkleren zijn natuurlijk een aantal fysieke voorzieningen nodig omdat die activiteiten met leerlingen nu eenmaal niet op bedrijven uitgevoerd kunnen worden vanwege het afbreukrisico. Dure machines, milieu-ei-

Wim Bosch (1957) volgde de opleidingen Lichamelijke opvoeding, Onderwijskunde en post-hbo Bedrijfskunde. Van 1982 tot 1993 was hij werkzaam bij Groenhorst College Maartensdijk. Eerst als docent, vervolgens als directeur. Van 1993 tot 2004 was hij in eerste instantie senior consultant en vervolgens directeur Primair Onderwijs. Sinds 2004 is hij operationeel directeur bij PTC+.

eenderde. "Een enorme dreun met een flinke impact", geeft Bosch toe. De verzelfstandiging kost dit ipc duidelijk meer moeite dan collega IPC Groene Ruimte. Hoe komt dat?

Er zijn natuurlijk verschillen tussen beide ipc's, verklaart Bosch. Groene Ruimte is bijvoorbeeld veel kleiner dan PTC+. Maar hij stelt onomwonden vast dat de voorgangers in de PTC+-directie steeds hebben gedacht dat ze de verzelfstandiging wel konden tegenhouden. "Dat had ook effect naar binnen en het gevolg was dat men hier veel langer gewacht heeft met het nemen van maatregelen met het oog op de toekomstige situatie."

Dat de uitvoering van het politieke besluit over de verzelfstandiging zo lang geduurd heeft zal daarbij volgens hem beslist wel een rol hebben gespeeld. "Al in 1990 is besloten dat dit soort ondersteunende instellingen niet meer direct bekostigd zullen worden uit de publieke middelen. Het heeft echter om allerlei redenen tot vorig jaar geduurd voordat het voor de ipc's geëffectueerd werd." Aarzeling bij de ambtenaren van LNV is volgens Bosch een heel belangrijke. "Je kreeg de ontwikkeling van het competentiegericht leren waarin theorie en

praktijk sterk verweven zijn. In het groene domein werd dat stevig omarmd en ingevuld. Tegelijkertijd moesten de instituten die veel met praktijk doen losgetrokken worden van het systeem. Ze vroegen zich af of dit wel de goede weg was."

Uit bestel

"Voor de lange termijncontinuïteit is het absoluut noodzakelijk dat PTC+ op de een of andere manier weer wordt 'ingehangen' in het kennissysteem", vervolgt Bosch. Een eerste poging begin 2000 lukte niet. Beide ipc's waren toen serieus in gesprek met de AOC Raad over een mogelijke verbinding. "Best logisch dat de aoc's de vraag voorgelegd kregen of zij zich verantwoordelijk voelen voor de bovenschoolse voorziening voor praktijkleren. Daar kun je allerlei modellen voor bedenken."

Bosch vindt het begrijpelijk dat de aoc's het toen niet zagen zitten. "De tijd was er niet rijp voor. Bovendien leefde bij een aantal aoc's het idee: die ipc's zijn zo *gepamperd* door de overheid, ze kunnen niet echt vraaggestuurd werken. Dat moet maar eens veranderen. Ze hadden daar best gelijk in."

In die zin vindt de operationeel direc-

teur van PTC+ het ook een goed besluit geweest om de ipc's uit het bestel te halen. "Als je lang *gepamperd* bent, wordt je lui." De verzelfstandiging heeft er naar zijn zeggen toe geleid dat PTC+ zich totaal anders opstelde naar het onderwijs. De positieve resultaten dank zij de ingezette cultuurverandering in de laatste jaren zijn volgens hem nu al duidelijk zichtbaar. "Onze omzet bij de aoc's is gestegen en de opvatting van de aoc's over PTC+ is 180 graden in positieve zin omgedraaid. Aoc's werken graag met ons samen en hun insteek is nu veel meer: hoe kunnen we samen het praktijkleren vormgeven."

Gezond maken

Een gevoel van onvoldoende waarborg voor de continuïteit van het praktijkleren was volgens Bosch de reden dat de volgende poging tot 'verankering in het systeem' mislukte. Vorig jaar kondigden Aeres Groep en PTC+ aan dat ze vergaande plannen hadden om samen te gaan. "Om een aantal redenen was Aeres een voor de hand liggende partij. In Dronten en Barneveld werken we intensief samen en er was een goede inhoudelijke match." Dat de toenadering stopte komt volgens Bosch omdat een gezamenlijke visie over de toekomst onvoldoende was gewaarborgd. "Niet alleen financieel maar met name voor de continuïteit van het praktijkleren. Daar staan we immers voor."

Het mislukte Aeres-avontuur betekent niet dat PTC+ zijn zoektocht naar partners opgeeft. "PTC+ kan gezien haar financiële positie een aantal jaren goed vooruit. Echter de continuïteit van het praktijkleren kan het beste gegarandeerd worden door inhangende van PTC+ in het systeem." Daarom oriënteert zijn organisatie zich momenteel weer met partijen over de mogelijkheden. Maar prioriteit heeft nu de versterking van de bedrijfsvoering. "Het *pamperen* is verleden tijd en we zetten maximaal in op het gezond maken van de organisatie. Want om een aantrekkelijk bruid te zijn met je niet alleen nu mooi zijn, maar ook aan je toekomstige partner laten merken dat er een mooie, gezamenlijke toekomst in het verschiet ligt", aldus Bosch. □

Advertentie

Wilt u een abonnement op vakblad Groen Onderwijs?

**Bel 0345 545 560
of e-mail naar groenonderwijs@bassa.nl**